Wes-Kaapse Regering

Wes-Kaap Onderwysdepartement
Direktoraat: Kurrikulum VOO

VISUELE KUNSTE

HERSIENINGSBOEK
Kwartaal 3 & 4

Graad 12

Hierdie hersieningsprogram is ontwerp om jou te help om die kritiese inhoud en vaardighede wat in Graad 12 gedek word, te hersien en toe te pas. Die doel is om jou voor te berei vir die NSS vraestelle (beide die prakties en teorie).

Die hersieningsprogram handel oor die volgende onderwerpe:

- Wenke en riglyne hoe om Vraestel 2 (Praktiese Vraestel) te benader
- Wenke en riglyne hoe om Vraestel 1 (Teorie Vraestel) te benader

INHOUDSOPGAWE

			Bladsy
A.		**Hoe om Vraestel 2: Prakties te benader**	
1.		**Onderwerp 1: Bronboek/Werkboek**	3
	1.1	Ontvang die opdrag	4
	1.2	Genereer idees	4
	1.3	Kies en evalueer idees	7
	1.4	Finale idee	9
	1.5	Aanbieding en uitleg	9
2.		**Onderwerp 2: Kunswerk**	11
B.		**Hoe om Vraestel 1: Teorie te benader**	12
	3.1	Hersieningsriglyne	12
	3.2	Aktiwiteit 1 - werk voltooi in kwartale 1-3	12
	3.3	Nasienriglyne	14
	3.4	Aktiwiteit 2: Bestudeer die instruksies en voorbeeldvrae	15

Die vak **Visuele Kunste** handel oor selfuitdrukking en bied aan leerders 'n manier om sinvol interaksie met hul wêreld hê en daarop te reageer. Dit bied geleenthede om leerders se intellek te stimuleer en te ontwikkel deur hul kreatiewe verbeelding te

betrek deur visuele en tasbare ervarings en die innoverende gebruik van materiale en tegnologie om hul idees te verwesenlik.

"Jy kan nie kreatiwiteit opgebruik nie. Hoe meer jy gebruik, hoe meer het jy" - Maya Angelou

A. Hoe om Vraestel 2: Prakties te benader

Soos jy moet weet, bestaan 'n praktiese taak uit:

Onderwerp 1: Bronboek - Konseptualisering deur die ontwikkeling en realisering van kreatiewe idees

Onderwerp 2: Kunswerk - Die maak van kreatiewe kunswerke, die bestuur van die proses en aanbieding deur veilige praktyk.

Die volgende is om jou leiding te gee oor die benadering van jou praktiese assesseringstake (PAT'e), asook die finale praktiese eksamen, Visuele Kunste V2.

1. ONDERWERP 1: BRONBOEK

Gebruik die bronboekproses om

WOW!!! **kunswerke te skep.**

Jou finale kunswerk sal meer suksesvol wees as jou beplanning / proseswerk deeglik is

1.1 ONTVANG DIE OPDRAG

Jy ontvang die opdrag vir die praktiese assesseringstaak. Die eerste ding waarna jy gewoonlik soek, is die tema.

Die **Tema** hou verband met die betekenis van 'n kunswerk, eerder as die onderwerp wat spesifiek en basies is. 'n Tema is dieper en breër en dra iets meer universeel oor.

Wat moet jy doen: jy moet 'n visuele verhaal skep met 'n beginpunt (die tema kry) en 'n slot (jou kunswerk) en 'n reis tussenin (jou bronboek).

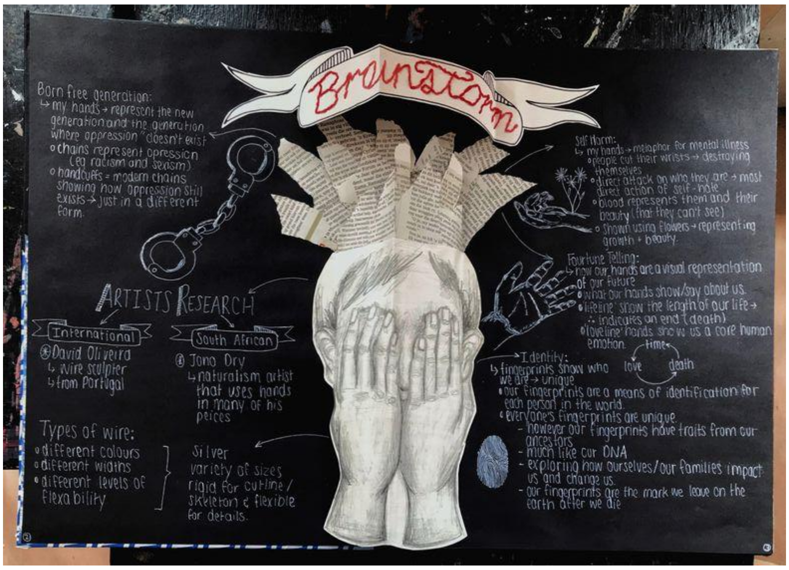

1.2 GENEREER IDEES

Jy het die tema ontvang en moet nou begin om idees te vind. Op hierdie stadium is dit belangrik om soveel idees as moontlik te kry.

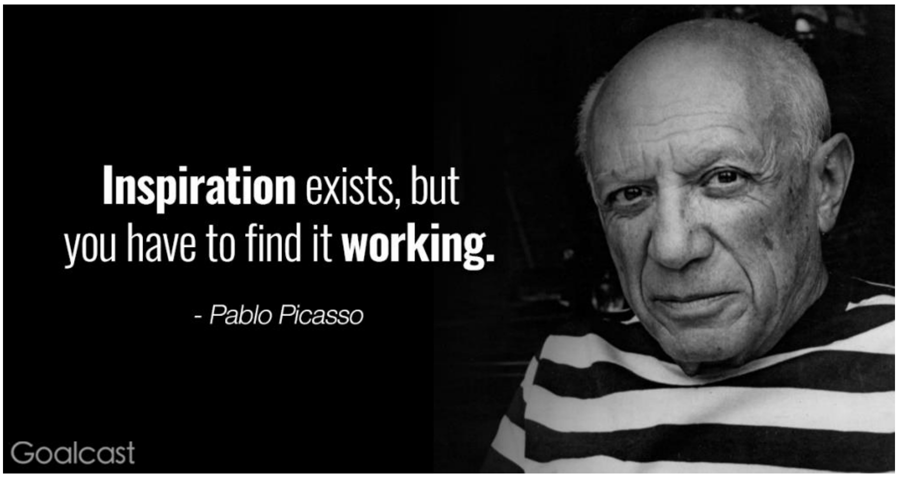

Waar moet jy inspirasie soek:

- Gewone ervarings

- Natuurlike en gekonstrueerde omgewing
- Waarnemingswerk
- Innerlike gevoelens en verbeelding
- Ander kunstenaars se werk
- Eksperimentering met kunsmateriale en -style

Die bogenoemde aanhaling deur Picasso is belangrik, want dit plaas klem op die woord, **werk**! Jy moet daaraan werk om inspirasie te vind. Dikwels kry jy dadelik 'n idee wat nie altyd die beste idee is nie en dikwels 'n stereotipiese idee. Jy moet oop wees om ook meer idees te verken of die eerste idee verder te verken.

WENK: Begin met jouself en jou eie persoonlike ervarings. Baie kunstenaars dink dat hulle buitengewoon ver en wyd moet gaan soek en met 'n uiters ingewikkelde onderwerp vorendag moet kom om hul werk interessant te maak, maar iets wat persoonlik relevant is vir die kunstenaars is gewoonlik beter.

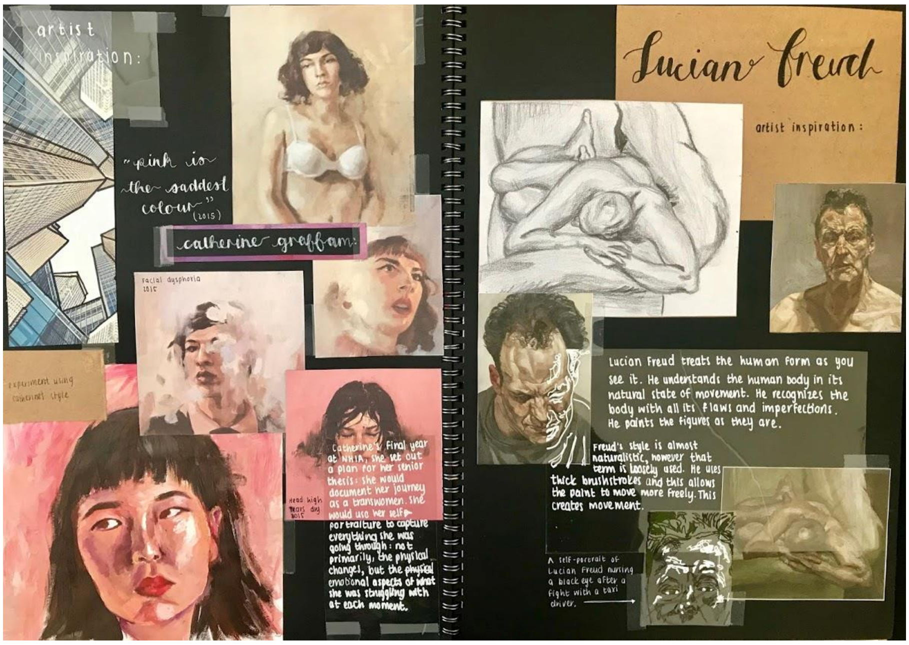

Breinkaarte
'n Breinkaart is 'n goeie hulpmiddel om idees na vore te bring wat met 'n sentrale onderwerp verband hou. Die eindresultaat moet 'n webagtige struktuur van woorde en idees en selfs beeldmateriaal wees. As jy aanhou vertakkings skep, ontdek jy moontlik nuwe oplossings.

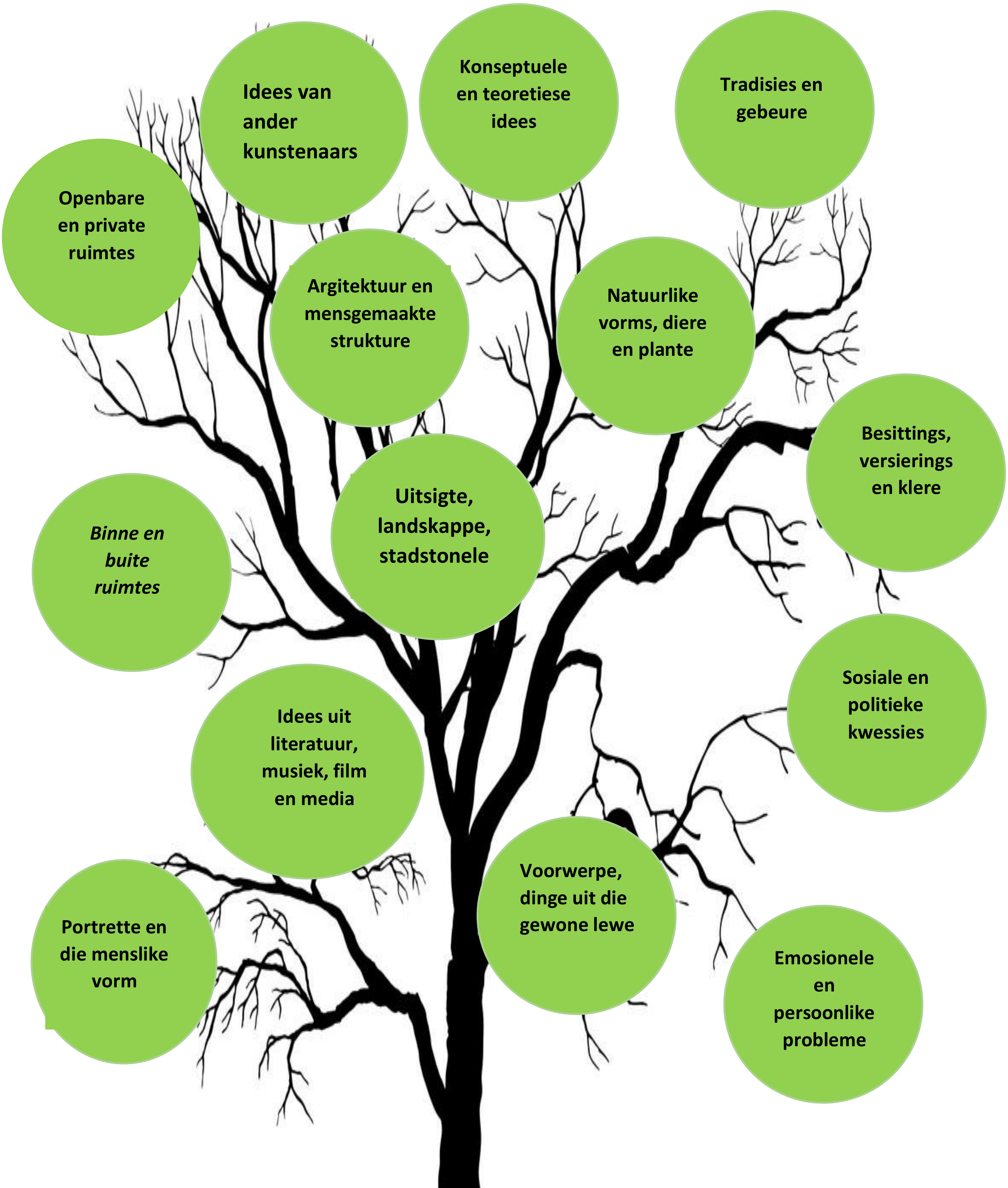

DINKSKRUM - BREINKAART

Aktiveer 'n dinkskrum vir jou tema deur die aanwysings in die kringe te gebruik.

Vloeidiagram geïnspireer deur: https://www.studentartguide.com/articles/a-level-art-ideas

Meer maniere om idees te kry:
• Gebruik 'n woordeboek en / of 'n tesourus om na die betekenis van woorde (tema) te soek. 'n Tesourus neem 'n reis na sinonieme wat nuwe moontlikhede vir inspirasie oopmaak.
• Begin skryf oor die tema wat jy ontvang het sonder om bewustelik na te dink. Lees dit deur en miskien is daar 'n oorspronklike oplossing.
• Maak lyste en / of sketse van moontlikhede. Visueel kreatiewe mense gebruik miniatuursketse as hul lyste.
• Soek inspirasie in musiek, digkuns, letterkunde, ens.
• Om inspirasie by ander kunstenaars te soek, is dikwels die beste manier om vorentoe te beweeg as jy vas is.
• Gebruik jou foon om lukrake foto's rondom die tema te neem.
• Voer 'n onderhoud met jou familie en vriende, kyk vir ou gesinsfoto's, voorwerpe met spesiale betekenis, ens.

WENK: Dit is belangrik dat jy temas verpersoonlik.
Wat pla jou? Wat vererg jou? Wat maak jou gelukkig?
Jy moet konsentreer op dinge waarvoor jy omgee, wat jou raak en waaroor jy sterk voel.

1.3 Kies en evalueer idees

Jy moet nou 'n paar idees hê en moet begin met die keuringsproses. Wat is die een of twee idees wat uitstaan en jy verder wil ondersoek?

Neem hierdie idees en werk daarmee - jou navorsing sal nou baie meer gefokus wees.

Soek meer bronne wat verband hou met jou idee(s).
Dit sal die volgende insluit:
• Goeie bronmateriaal bv. neem jou eie foto's, teken van die lewe af, ens.
• Ondersoek kunstenaars met soortgelyke temas, opwindende materiale en tegnieke, ens.
• Doen beeldmanipulering, bv. collages, digitale werk, ens.
• 'Speel' met materiale en tegnieke om innoverende benaderings te vind.

Dit is 'n belangrike fase om jou idee(s) te ontwikkel. Jou bronboek moet ontwikkeling toon. Moet nie dieselfde dinge oor en oor uit verskillende oogpunte oor teken of verf nie, of dieselfde komposisie in pastel, dan in verf, dan in houtskool oor en oor doen nie. Ontwikkeling beteken om stelselmatig te werk na'n beter kunswerk: deur te toets, te verfyn en die verkenning van komposisies en tegnieke, om aan die eksaminatore te demonstreer dat jy 'n leerproses deurgemaak het en by 'n suksesvolle finale werk uitgekom het.

WENK: Teken / skets
Teken baie duimnaelsketse om verskillende opsies vir jou finale idee te oorweeg. Maak byskrifte daarby om 'n geskiedenis van jou denkprosesse oor te dra.

Jy kan die volgende vraelys gebruik om jou te help besluit oor jou finale idee wat jy verder gaan ondersoek.

EVALUEER JOU IDEE		
	✓	X
Kan jy aan dinge dink wat jy kan teken, fotografeer of verken vir jou idee?		
Sal dit 'n visuele aantrekkingskrag hê met 'n verskeidenheid van vorms, tekstuur en oppervlaktes?		
Kan die idee eerstehands ondersoek word?		
Sal jou kunswerke wat op hierdie idee gebaseer is, oorspronklik, gedetailleerd en persoonlik wees as dit afkomstig is van tweedehandse beeldmateriaal?		
Is jou idee stereotipies, oppervlakkig of 'cheesy'?		
Sal jou idee omstrede, kontroversieel of 'gutsy'/uitlokkend wees?		
Kies jy dit net om kontroversieel te wees?		
Sal jy jou belangstelling kan volhou vir die duur van die taak?		
Het jy 'n sterk persoonlike band met die idee en / of is jy hartstogtelik daaroor?		
Is hierdie idee algemeen by hoërskoolleerders?		
Sal jy die idee op 'n nuwe of vars manier benader?		
Ondersteun jou onderwyser jou idee?		
Uitstekende idee!!		

1.4 FINALE IDEE

Nou het jy jou finale wonderlike idee wat nog steeds 'n wonderlike kunswerk moet word.

In jou bronboek moet jy:
• Maak baie komposisionele duimnaelsketse. Werk jou finale komposisie uit. Komposisie kan 'n kunswerk maak of breek.
• Maak 'n tonale tekening van jou finale komposisie.
• Dink aan dinge soos die kontras tussen oop areas en besige,vol areas, kontras tussen donker en lig, ens. Dink aan negatiewe ruimtes, gebruik van diagonale lyne, ens.
• Oorweeg oorgange tussen voorwerpe, onwaarskynlike samestellings, transformasie en metamorfose. 'n Goeie idee moet visueel opwindend wees.

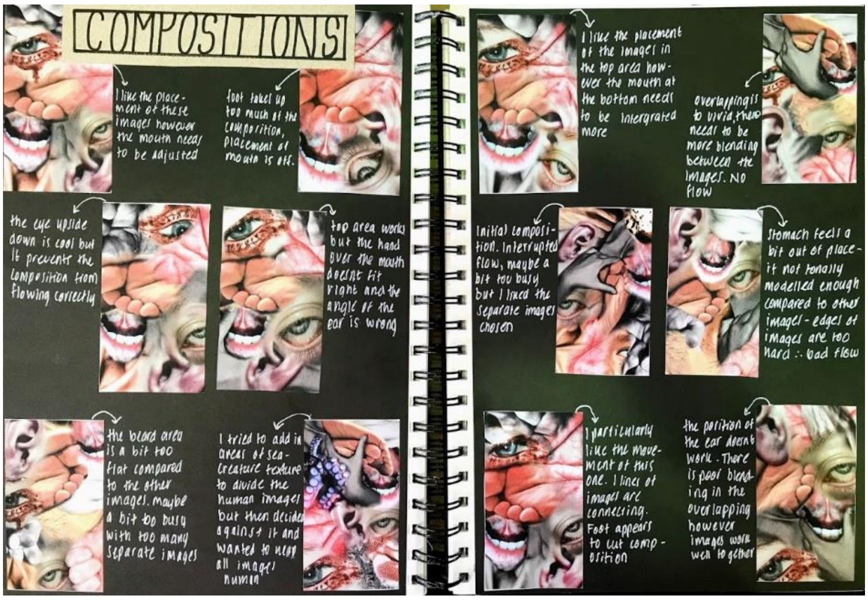

1.5 AANBIEDING EN UITLEG

Oorweeg die uitleg:

- In voorkoms moet 'n bronboek herinner aan wat jy van 'n kunstenaar kan verwag. (dit is nie 'n plakboek nie)
- Varieër bladsyuitlegte om verskeidenheid en visuele belangstelling te bied.
- Elke bladsy in jou bronboek moet kreatiwiteit weerspieël.
- Gebruik jou ruimte effektief

ONTHOU: Ten minste 30% moet tekeninge wees om u konsepontwikkeling te verduidelik.
Dit is belangrik dat **handvaardighede** in die bronboek gedemonstreer word en dat tekeninge in breë terme geïnterpreteer word om merkmaak in te sluit in:
• verskillende media, bv. potlood, pen, verf, ens.
• verskillende style, bv. naturalisties, ekspressionisties, ens.
Tekeninge kan dus wissel van eenvoudige lynsketse om idees te verduidelik tot volledige tonale tekeninge. Dit kan ook klein skilderye insluit. Dit is belangrik om idees en konsepte uit te druk deur tekeneninge asook deur tekeninge met byskrifte. Jy moet nou gereed wees om met jou kunswerk te begin. Kunswerke het 'n eie lewe en soms moet jy aan jou finale idee verander. Besin daaroor in jou bronboek - die boek

moet visueel die verhaal vertel van hoe die kunswerke uitgedink en ontwikkel is. Terwyl jy werk, kan jy die proses in jou bronboek dokumenteer, bv. Werkproses foto's.

Daar moet ook nadenke wees. Dit hoef nie 'n opstel aan die einde te wees nie, maar werkende aantekeninge in jou bronboek.

BRONBOEKASSESSERING

ASSESSERINGS KRITERIA	**Dit sluit die volgende in:**	**Voorgestelde punte-toekenning**
Konsepontwikkeling	• Breinkaarte, sketse met byskrifte en tekeninge om konsepontwikkeling te toon	25%
Navorsing, ondersoek, eksperimentering, ensovoorts	• Dit moet sommige of al die volgende insluit: • Sketse, tekeninge, foto's, visuele beelde, gedigte, lirieke en ander materiale wat jou inspireer • Navorsing oor kunstenaars wat jou geïnspireer het • Eksperimentering met media en/of verskillende tegnieke • Alle materiaal moet verband hou met die ontwikkeling van jou werk en jou besluite ondersteun	25%
Prosestekeninge	• Ten minste 30% moet tekeninge wees om jou konsepontwikkeling te verduidelik	25%
Aanbieding en algehele voorkoms	• Visueel interessant om 'n persoonlike benadering te wys • Jou bronboek behoort gemiddeld uit **8 – 10 bladsye** bestaan	25%
Totaal		**50**

2. ONDERWERP 2: KUNSWERK

Jy het nou 'n geruime tyd aan jou bronboek gewerk en moes 'n duidelike konsep vir die finale kunswerk ontwikkel het. Dit is nou tyd om met die kunswerk te begin. Onthou dat jy in jou gespesialiseerde fokusarea werk, bv. teken, skilder, beeldhou, drukkunswerk, multimedia, fotografie, nuwe media, ens.

Onthou dat daar 'n duidelike skakel tussen die bronboek en kunswerk MOET wees.
• Die kunswerk moet verband hou met jou eie ervarings, idees, gevoelens, ens.
• Wees 'n risikonemer.
• Daar is geen spesifieke voorskrifte rakende die styl van die werk nie. Dit kan naturalisties, ekspressionisties, dekoratief, ens. wees.
• Jy mag ander media inkorporeer om werk in gemengde media in enige van die praktiese dissiplines te skep.
• 'n Idee is net so goed soos die uitvoering daarvan. Swak vervaardigde werk sal 'n goeie idee verwoes. Jy moet oor voldoende tegniese vaardighede beskik.
• 'n Kunswerk is eerstens 'n uitdrukking van die medium. In alle groot werke is die onderwerp en die manier waarop dit aangebied word, onlosmaaklik. Jy moet tegnieke bemeester om jou inhoud te beskerm.
• Onthou die belangrikheid van die elemente en beginsels van kuns soos lyn, vorm, kleur, tekstuur, ruimte, ritme, balans, harmonie, proporsie en komposisie. Wees kreatief en innoverend.
• Tyd is 'n faktor wanneer jy die praktiese werk doen, so moenie dit mors nie, anders handig jy onvoltooide werk in.
• Werk met jou sterk punte
• Geniet wat jy doen.
• Skep iets met visuele interesantheid.

ONDERWERP 2 Die kunswerk

ASSESSERINGS KRITERIA	Dit sluit die volgende in:
Keuse en gebruik van materiale/tegnieke	• Geskiktheid van materiale en tegnieke volgens konsep • Veilig en hanteerbaar • Tegniese vaardigheid
Gebruik van formele kunsbeginsels	• Die belangrikheid van die elemente en beginsels van kuns soos lyn, vorm, kleur, tekstuur, ruimte, balans, harmonie, proporsie en komposisie
Geheelindruk van werk – oorspronklikheid, kreatiwiteit, innovering	• Ontwikkeling van nuwe en unieke oplossings
Vertolking/Interpretasie en praktiese toepassing van navorsing	• 'n Persoonlike interpretasie van 'n tema • Eksperimentering • Probeer nuwe uitdagings
Voltooing en voorlegging/aanbieding van kunswerk	• Aandag aan detail • Taak in toegelate tyd voltooi • Aanbieding volgens taak
Totaal	**50**

B. Hoe om Vraestel 1: Teorie te benader

3.1 HERSIENINGSRIGLYNE

Gebruik van die Ontwerp Kwartaal 2-**Hersieningsmateriaal op die ePortal**: https://wcedeportal.co.za/eresource/123711

- die volgende opskrifte in die boekie is belangrik vir jou voorbereiding vir die Visuele Kunste Vraestel 1:

- VRAESTEL 1: VISUELE KULTUURSTUDIES (ONDERWERP 3) - DIE FORMAAT VAN DIE VRAESTEL,
- NODIGE VAARDIGHEDE,
- HOE OM HERSIENING TE DOEN,
- VOORBEELD VAN OPSOMMING EN OPSOMMINGSTEMPLAAT,
- RIGLYNE VIR EKSAMEN,
- FORMELE KUNSELEMENTE,
- KUNSBEGINSELS,
- INTERPRETASIE / BETEKENIS/ INHOUD,
- ALGEMENE INSTRUKSIES VIR DIE BEANTWOORD VAN DIE VRAE en
- TERMINOLOGIE

3.2 AKTIWITEIT 1 - WERK VOLTOOI IN TERME 1-3

Aan die **einde van kwartaal 3 sal jy 5 van die hoofstukke** in die Graad 12-handboek **voltooi het**.

- Maak 'n kontrolelys vir jouself deur die hoofstuk en die twee kunstenaars waarop jy in die klas gefokus het, neer te skryf.
- Let daarop dat jou onderwyser ander Suid-Afrikaanse kunstenaars / kunswerke kon doen as die in die handboek.
- Maak afskrifte van die twee kunswerke van elk van die fokuskunstenaars en plak dit langs hul name.
- Maak 'n plakkaat van jou kontrolelys en sit dit op waar jy dit elke dag kan sien.

	Kies 5 hoofstukke	Kies 2 kunstenaars per hoofstuk	Plak twee kunswerke per kunstenaar in
VRAAG 1:	**Die stem van opkomende kunstenaars:**	George Pemba/ Gerard Sekoto/ Peter Clarke P16-45	
VRAAG 2:	**Suid-Afrikaanse kunstenaars beïnvloed deur Afrika- en / of inheemse kunsvorme:**	Irma Stern/ Walter Battiss/ Andries Botha P56-91	
VRAAG 3:	**Sosiopolitieke kuns - insluitende weerstandskuns van die '70's en' 80's:**	Jane Alexander/ Willie Bester/ Manfred Zylla P100-138	
VRAAG 4:	**Kuns, kunsvlyt en geestelike werke kom hoofsaaklik uit plattelandse Suid-Afrika:**	John Muafangejo/ Jackson Hlungwani/ Noria Mabasa P146-178	
VRAAG 5:	**Multimedia en nuwe media - alternatiewe kontemporêre kunsvorme in Suid-Afrika:**	William Kentridge/ Willem Bosshof/ Jan van der Merwe P188-231	
VRAAG 6:	**Post-demokratiese identiteit in Suid-Afrika:**	Churchill Madikida/ Conrad Botes/ Hasan and Husain Essop P246-280	
VRAAG 7:	**Geslagskwessies: manlikheid en vroulikheid:**	Penelope Siopis/ Lisa Brice/ Mary Sibande P288-318	
VRAAG 8:	**Argitektuur in Suid-Afrika:**	Don Albert/ Henning Rasmuss/ Pierre Swanepoel P326-361	

- Kyk na en oefen vorige eksamenvraestelle. Die formaat van die Visuele Kunste-vraestel 1 is soortgelyk aan vorige vraestelle. Jy kan ook die memorandums van die vraestelle op die DBO-webwerf vind:
https://www.education.gov.za/Curriculum/NationalSeniorCertificate(NSC)Examinations/tabid/338/Default.aspx

3.3 NASIENRIGLYNE

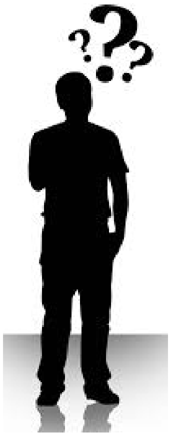

Die volgende tabel is **'n riglyn vir die toekenning van punte** - hier kan jy sien wat nodig is om 'n uitstekende resultaat te behaal, of hoe jy 'n swak resultaat kan verbeter.

VERLANGDE VAARDIGHEDE

Jy moet die volgende vaardighede in Visuele Kultuurstudies ontwikkel:

- Demonstreer **kritiese analitiese skryf- en navorsingsvaardighede** in die studie van kuns binne die historiese en kulturele kontekste vanuit verskeie bronne.
- Demonstreer **'n begrip van die historiese konteks en stilistiese evolusie** van 'n **verskeidenheid skone kunste, toegepaste kuns en kunsvlytvorme.**
- **Gebruik toepaslike terminologie wat verband hou met alle terreine van kunsteorie** om kunswerke, kunsvlyt en toegepaste kunsvorme mondelings en skriftelik te beskryf en bespreek.
- **Evalueer die effektiwiteit van jou eie en ander se navorsing**, kreatiewe prosesse en kunsprodukte.

Assessering van kandidate se vermoë om voorbeelde van visuele kultuur te ontleed en daarop te reageer

PRESTASIE-KODE	ONDERWERP 3: VISUELEKULTUUR-STUDIES ✓
7 Uitstekend 80–100%	• Toon uitstekende vermoë om kunswerke in verhouding tot hul kulturele, sosiale, politiese en historiese kontekste te analiseer en daarop kommentaar te lewer. • Toon uitstekende vermoë in die gebruik van gepaste Visuele Kunste-terminologie. • Toon uitstekend ontwikkelde skryf- en navorsingsvaardighede in die studie van kuns. • Toon buitengewone insig en begrip en gebruik uiteenlopende benaderings.
6 Verdienstelik 70–79%	• Toon 'n goed ontwikkelde vermoë om kunswerke in verhouding tot hul kulturele, sosiale, politiese en historiese kontekste te analiseer en daarop kommentaar te lewer. • Toon uitstekende vermoë in die gebruik van gepaste Visuele Kunste-terminologie. • Toon hoogs ontwikkelde skryf- en navorsingsvaardighede in die studie van kuns. • Toon uitstekende insig en begrip.
5 Aansienlik 60–69%	• Toon aansienlike vermoë om kunswerke in verhouding tot hul kulturele, sosiale, politiese en historiese kontekste te analiseer en daarop kommentaar te lewer. • Toon aansienlike vermoë in die gebruik van gepaste Visuele Kunste-terminologie. • Toon goed ontwikkelde skryf- en navorsingsvaardighede in die studie van kuns. • Toon 'n goeie vlak van insig en begrip.
4 Gemiddeld 50–59%	• Toon gemiddelde vermoë om kunswerke in verhouding tot hul kulturele, sosiale, politiese en historiese kontekste te analiseer en daarop kommentaar te lewer. • Toon gemiddelde vermoë in die gebruik van gepaste Visuele Kunste-terminologie. • Toon bedrewe skryf- en navorsingsvaardighede in die studie van kuns. • Toon 'n redelik goeie vlak van insig en begrip.
3 Bevredigend 40–49%	• Toon bevredigende vermoë om kunswerke in verhouding tot hul kulturele, sosiale, politiese en historiese kontekste te analiseer en daarop kommentaar te lewer. • Toon bevredigende vermoë in die gebruik van gepaste Visuele Kunste-terminologie. • Toon bevredigende skryf- en navorsingsvaardighede in die studie van kuns. • Toon 'n bevredigende vlak van insig en begrip.
2 Elementêr 30–39%	• Toon slegs 'n basiese vermoë om kunswerke in verhouding tot hul kulturele, sosiale, politiese en historiese kontekste te analiseer en daarop kommentaar te lewer. • Toon beperkte vermoë in die gebruik van gepaste Visuele Kunste-terminologie. • Toon basiese skryf- en navorsingsvaardighede in die studie van kuns. • Toon 'n elementêre vlak van insig en begrip.
1 Nie behaal nie 0–29%	• Toon 'n geringe of geen vermoë nie om kunswerke in verhouding tot hul kulturele, sosiale, politiese en historiese kontekste te analiseer en daarop kommentaar te lewer. • Toon uiters beperkte vermoë in die gebruik van gepaste Visuele Kunste-terminologie. • Toon beperkte skryf- en navorsingsvaardighede in die studie van kuns. • Toon min of geen begrip of insig nie.

3.4 AKTIWITEIT 2: STUDIE VAN DIE INSTRUKSIES EN VOORBEELDE VRAE UIT VRAESTEL 1

'n Oefenlopie:

- Die volgende aktiwiteit is bedoel om jou te wys hoe die finale NSS Visuele Kunste Vraestel 1 lyk, en om jou bewus te maak van sekere vereistes en aspekte van die vrae watjy dalk kan miskyk.
- Jy sal ook oefen ook om die vrae te beantwoord en jy moet jou eie werk nasien.

Stap 1: **Lees** die hele eksamenvraestel deur. **Let op die kommentaar** op die vrae en die meegaande beeldmateriaal.
Stap 2: **Omkring die vrae** wat jy moet beantwoord. Jy het 6 hoofstukke gedoen, maar jy hoef slegs 5 vrae te beantwoord.
Stap 3: **Beantwoord die 5 vrae**.
Stap 5: **Merk jou antwoorde** met behulp van die Memorandus op die DBO-webwerf / ePortal, sowel as jou handboek en aantekeninge.
Stap 6: **Vra jou onderwyser of een van jou klasmaats** om jou antwoordstel en die punte wat jy aan jouself toegeken het, te hersien.

Elke vraag handel oor 'n hoofstuk. Elke vraag het 'n gedeelte waarin jy moet reageer op **ongesiene kunswerke**, wat jy miskien nie bestudeer het nie. Die tweede gedeelte van elke vraag is oor die **kunswerke van twee kunstenaars waarop jy gefokus het** vir elke hoofstuk wat in jou klas aangebied is.
Vrae het die Tema van 'n hoofstuk as riglyn en jy moet daarom konsentreer op die hoofaspekte van 'n tema in die betrokke kunstenaars se kunswerke tydens jou studies.
Maak seker dat jy die name van die kunstenaars en die titels van hul kunswerke in die toepaslike hoofstukke **ken.**

Daar is **geen memorandum vir die 2de deel van elke vraag nie**, aangesien elke skool 'n vrye keuse het vir die twee kunstenaars waarop elke hoofstuk fokus.

<u>Algemene opmerkings om in gedagte te hou tydens die beantwoording van hierdie eksamenvraestel:</u>

- **Moenie onnodige inligting wat reeds as deel van die vraag gegee is herhaal nie.** Gebruik sleutelwoorde uit die vrae of onderskrifte om jou antwoorde te verbeter.
- Kyk na die riglyne vir die **lengte van die antwoorde** en die toegekende punte. Moenie minder as die vereiste lengte skryf nie.
- **Skei hoofidees** / konsepte deur paragrawe in jou opstelle te gebruik - dit dra by tot makliker nasien van jou antwoorde.
- **Gebruik kunstenaars se VANNE** en nie hul voorname as jy hulle bespreek nie.
- **Kennis van kunsterminologie** is baie belangrik - jy moet die woorde verstaan en weet hoe om dit te gebruik wanneer jy kunswerke bespreek. Kyk bladsye 9-21 van die die hersieningsboekie van Kwartaal 2 vir Gr 12's of bladsye 2-14 van die Gr 12 Visuele Kunste handboek en die Woordelys agter in jou handboek bied waardevolle ondersteuning.
- **Beskryf altyd hoe elke werk lyk.** Skryf asof jy die werk moet beskryf aan iemand wat dit nog nooit gesien het nie. Die beskrywing moet kort wees sodat jy tyd het om die kunswerke te analiseer / bespreek.
- **Verduidelik stellings**, byvoorbeeld wanneer jy na formele elemente soos lyn, kleur of kwasmerke verwys, moet jy verduidelik waarom dit belangrik is in die kunswerk - hoe dra dit by tot die werk. Moenie probeer om al die formele elemente in elke werk waar dit gevra word, te bespreek nie - gebruik die belangrikste formele en ontwerpelemente wat op daardie werk van toepassing is.
- Maak seker dat jy **verstaan hoe jy die formele elemente/ ontwerpbeginsels moet bespreek** - kunsvorme verskil in die verband - bv. installasies, skilderye, beeldhouwerk, drukkuns of fotografie.
- **Ken die verduideliking van die betekenisse** / interpretasie goed. Die betekenis van 'n werk moet altyd deel wees van jou bespreking, selfs al beklemtoon die vraag formele elemente.
- **Moenie veralgemeende stellings maak** wat nie verduidelik word nie. Veral in onderwerpe soos WEERSTANDSKUNS, MULTIMEDIA, IDENTITEIT en GESLAGSKWESSIES moet jy **konsentreer daarop om die kunswerke binne die konteks van die hoofstuk te bepreek** - verwys na spesifieke aspekte van die onderwerp wat sigbaar is binne elke kunswerk.
- Lewer **'n gemotiveerde mening gebaseer op kontekstuele faktore** vir punte.

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

VISUELE KUNSTE V1

NOVEMBER 2019

PUNTE: 100

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 19 bladsye.
Hierdie vraestel moet in volkleur gedruk word.

Kopiereg voorbehou   Blaai om asseblief

Die **voorblad** van die NSS Visuele Kunste Vraestel 1 - Die geskrewe teorie-eksamen **word deur die Nasionale Onderwysdepartement opgestel** oor die aangewese inhoud wat gedurende die jaar aangebied is.

Let wel:

Elke vraag is 20 punte met **'n totaal van 100 punte vir die vraestel.**

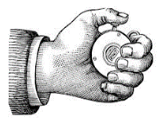

Jy het **3 uur om 5 vrae te beantwoord** - dit gee jou **36 minute per vraag.**

Hou by die tydsbeperking - **moenie te veel tyd aan die eerste antwoorde spandeer nie** en dan te min tyd aan die einde van die vraestel oorlaat nie.

Bladsy 2 van die vraestel - Die instruksies en inligting **bevat belangrike riglyne** vir hierdie eksamen.

Lees hierdie bladsy met jou volle aandag.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

In hierdie eksamen moet jy die volgende vaardighede toon:

- Gebruik van die korrekte kunsterminologie
- Gebruik en toepassing van visuele analise/ontleding en kritiese denke
- Skryf en navorsingsvaardighede in 'n geskiedkundige en kulturele konteks
- Plaas van spesifieke voorbeelde in 'n kulturele, sosiale, politieke en historiese konteks
- Begrip van eiesoortige kreatiewe style

Lees die volgende instruksies voordat jy besluit watter vrae om te beantwoord.

1. Hierdie vraestel bestaan uit AGT vrae.

Beantwoord VYF uit die AGT vrae. Slegs die eerste vyf antwoorde sal nagesien word as jy meer as vyf vrae beantwoord.

2. Beantwoord enige VYF vrae vir 'n totaal van 100 punte.
3. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
4. Vrae verskyn op die linkerkantse bladsye, met visuele bronne op die regterkantse bladsye.
5. Maak seker dat jy na die kleurafdrukke van die visuele bronne verwys waar dit vereis word.

Maak seker dat jy spesifiek oor die geïllustreerde kunswerke in jou antwoorde skryf.

6. GEEN punte sal toegeken word vir inligting wat in een antwoord bespreek en in ander antwoorde herhaal word NIE. Kruisverwysing van kunswerke is toelaatbaar.

Geen herhaling van kunswerke word toegelaat nie - dit geld ook vir kunswerke wat in die vraestel geïllustreer word sowel as die ander werke wat in jou antwoorde gebruik word.

7. Noem die kunstenaar en titel van ELKE kunswerk wat jy in jou antwoorde bespreek. Onderstreep die titel van 'n kunswerk of die naam van 'n gebou.
8. Kandidate mag NIE beelde wat alreeds in ander vrae gebruik is, bespreek NIE.
9. Skryf op 'n duidelike, kreatiewe en gestruktureerde manier en gebruik volsinne en paragrawe volgens die instruksies van elke vraag. 'n Lys met feite/tabelle word NIE aanvaar NIE.

Alle antwoorde moet in opstelvorm wees - 'n verkorte lys / tabel met feite of titels van kunswerke sal geen punte verdien nie.

10. Gebruik die volgende riglyne vir die lengte van jou antwoorde. Let op die puntetoekenning.
    - 6–8 punte: 'n minimum van ½–¾ bladsy
    - 10–14 punte: 'n minimum van 1–1½ bladsy(e)
    - 20 punte: 'n minimum van 2 bladsye

Let op die puntetoekenning en riglyne vir die lengte van jou antwoorde - dit is die minimum lengte - jy kan meer skryf indien nodig.

11. Skryf netjies en leesbaar.

Lees die **inleidende paragraaf / byskrif** van 'n vraag. Hierdie belangrike inligting bied 'n agtergrond tot die vraag en kan bydra tot jou antwoord, maar moenie dit as deel van jou antwoord kopieer nie. Gebruik die sleutelwoorde uit die stellings as deel van jou antwoord om 'n skakel daarmee te maak.

BEANTWOORD ENIGE VYF VRAE.

VRAAG 1: DIE STEM VAN OPKOMENDE KUNSTENAARS

'Maar ek is Afrikaan, en toe God Afrika gemaak het, het hy ook pragtige landskappe geskep vir Afrikane om te bewonder en te skilder.' - Mohl

1.1 Vergelyk die kunswerke in FIGUUR 1a en FIGUUR 1b deur die volgende te oorweeg:

- Kleur en lyn
- Komposisie
- Styl en tegniek
- Fokuspunt
- Stemming en atmosfeer (8)

1.2 Bespreek enige TWEE kunswerke deur verskillende Suid-Afrikaanse kunstenaars wat jy bestudeer het, wat kommentaar lewer op mense en hul omgewing.

Sluit die volgende by jou antwoord in:

- Sosiale / kulturele invloede
- Media en tegniek
- Kunselemente
- Styl
- Verhale wat vertel word (vertelling) (12)

Maak seker dat jy die name van die regte kunstenaars en die titels van hul kunswerke in die toepaslike hoofstuk ken. Dit tel punte!

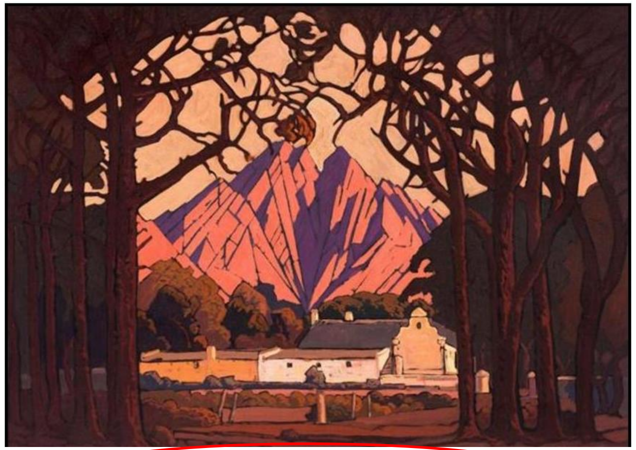

Figuur 1a: JH Pierneef, Jonkershoek plaas met die Pieke in die agtergrond, Stellenbosch, Olie op doek, 1928.

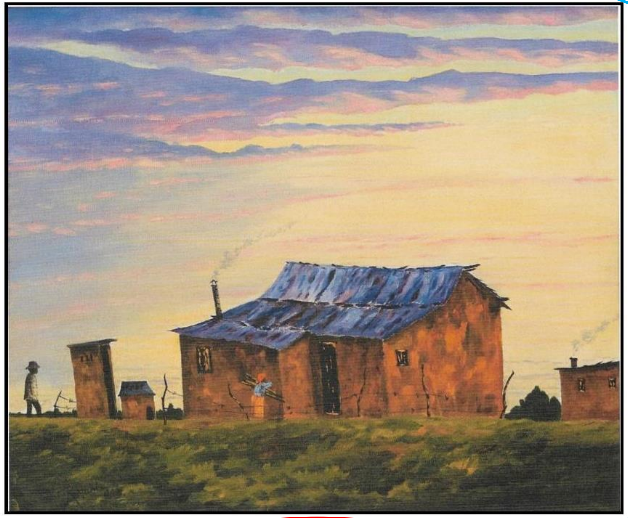

Figuur 1b: Koenakeefe Mohl, 'n Verwaarloosde kothuis. Pretoria, olie op bord, 1942.

Verwys direk na **die titels** van kunswerke in jou bespreking daarvan - dit is belangrik om dit as **deel van jou interpretasie van die werk te gebruik.**

Kyk goed na die **vereistes van die vrae** -

Jy moet 'n **duidelike vergelyking tref** deur na beide kunswerke spesifiek te verwys as jy bv. kleur en lyn – bespreek - hoe lyk dit of verskil dit van mekaar. Punte word afgetrek as jy nie vergelyk wanneer jy gevra word om dit te doen nie.

2. Sorg dat jy **die korrekte aantal kunswerke / kunstenaars** bespreek - hierdie vraag vereis 2 kunswerke van twee verskillende kunstenaars - **een van elke kunstenaar.**

Die **kolpunt instruksies** wat in 'n vraag verskaf word - probeer om elkeen te gebruik - selfs al skryf jy net 'n kort sin daaroor. Gebruik die instruksies as 'n riglyn - sommige kommentaar daarop kan langer wees as ander, bv. jy mag meer skryf oor * Komposisie as oor * Fokuspunt (sien memo op volgende bladsy).
Moet nooit jou antwoord in 'n kolpuntformaat gee nie.

Punte word afgetrek as jy kunstenaars of kunswerke uitlaat.

KANDIDATE MOET ENIGE VYF VRAE BEANTWOORD.

Die volgende puntetoekenning moet ingedagte gehou word wanneer slegs EEN kunswerk/kunstenaar bespreek word in plaas van TWEE.

6 punte	**(maks 3)**
8 punte	**(maks 5)**
10 punte	**(maks 6)**
12 punte	**(maks 7)**
14 punte	**(maks 8)**
20 punte	**(maks 12)**

Die memorandum vir vraag 1.1.

VRAAG 1: DIE STEM VAN OPKOMENDE KUNSTENAARS

Maar ek kom van Afrika, en toe God Afrika gemaak het, het hy ook pragtige landskappe geskep sodat Afrikane dit kan bewonder en skilder.

Mohl

1.1 Kandidate moet die kunswerke in FIGUUR 1a en FIGUUR 1b met mekaar vergelyk deur die volgende te oorweeg::

Let daarop dat jy duidelik moet aantoon dat jy die twee kunswerke vergelyk - jy kan nie oor die een werk skryf, en daarna oor die ander nie. Jy moet die ooreenkomste en verskille aantoon deur na beide werke gelyktydig te verwys, waar dit van toepassing is.

- **Kleur en lyn**

FIGUUR 1a:
Geen skakering of modulering van kleur. In die helder middagson, verloor objekte hulle volume en die sterk lig reduseer hulle tot twee dimensies, wat dit in plat vlakke verander. Bruine en perse is gebruik in die donker areas van die landskap en dit word verhelder deur oranje in die berge en geel-oker en wit in die plaashuis. Daar is duidelike en vereenvoudigde lyne in die bome en rotse. 'n Stemmige palet van monochromatiese kleur vul die voorgrond wat omraam is met bome.

FIGUUR 1b:
Impressionistiese gebruik van blou en geel-oranje vang die atmosferiese kleure van die tyd van die dag vas. Sagte bloue, perse en gele verhelder die lug. Blou en pers is in kort kwashale aangewend op die sinkdak van die huis. Gebrande siënna is gebruik in die struktuur van die huis en groen en geel-oker is gebruik in die veld in die voorgrond. 'n Klein figuurtjie word beklemtoon deur 'n rooi hoed, blou hemp en oranje rok, wat 'n sterk kontras vorm teen die siënna van die gebou.

Daar is **geen memorandum vir die 2de deel van elke vraag nie**, aangesien elke skool 'n vrye keuse het vir die twee kunstenaars vir elke hoofstuk.

- **Komposisie**

FIGUUR 1a:
'n Geometriese landskap is weergegee deur bome te gebruik as 'n raam in die voorgrond. 'n Plaashuis met buite geboue is geskilder in die middel van die kunswerk en 'n verligte rotsformasie van berge daaragter, skep diepte en perspektief.

FIGUUR 1b:
'n Vroeë oggend toneel of die naderende skadu's van 'n sonsondergang is vasgevang. 'n Vervalle kothuis met 'n sinkdak is in die middel van die prentvlak geplaas. Aan weerskante van die huis is kleiner buitegeboue. 'n Lamlendige hout heining en doringdraad is voor die kothuis geplaas. Rook kom uit die skoorstene van die twee geboue. 'n Manlike figuur kom aangestap van die linkerkant en 'n vroulike figuur dra 'n bondel hout na die kothuis toe.

- **Styl en tegniek**

FIGUUR 1a:
'n Impressionistiese invloed van kleur en lig. Die kunstenaar neem lig effekte waar wat net in Afrika gevind word bv. geel-oker, rooie en oranjes wat verskil van die atmosferiese lig in verskeie lande. Die skildery het 'n geometriese styl wat driehoeke vorm. Liniêre ritme en vereenvoudigde vorms skep harmonie en kalmte. Kubistiese, geometriese vorms en sterk dun lyne is waarneembaar deur die hele skildery. Gestruktureerde spasie en verhouding herinner aan 'n argitektoniese benadering. Pierneef het berge en rotsformasies as strukture hanteer. Die werk het 'n plat, twee-dimensionele kwaliteit.

FIGUUR 1b:
Impressionistiese styl, wat die verskeie atmosfere van 'n landelike dorpsgemeenskap vasvang. Fyn sagte kwaswerk is sigbaar.

- **Fokuspunt**

FIGUUR 1a:
Die berg agter die plaashuis word die werklike fokuspunt. Die donker bome wat die voorgrond omraam en die lig-oker kleur in die agtergrond fokus die oog op die rotse.

FIGUUR 1b:
Die fokuspunt is geskep deur die kothuis op die horisonlyn te plaas aangesien dit 'n sterk kontras vorm teen die lug.

- **Stemming en atmosfeer**

FIGUUR 1a:
Die landskap het 'n misterieuse en kalm gevoel wat eensaam en verlate voorkom en daar is geen beweging of teken van lewe nie.

FIGUUR 1b:
'n Rustige, vreedsame stemming is geskep. (8)

Die **memorandum is 'n riglyn vir die nasieners van basiese inligting wat benodig word** - jou antwoord kan hiervan verskil. Moenie vae verwysings maak na wat jy in 'n kunswerk sien nie. Dit is belangrik dat jy **stellings staaf en direk na die kunswerke verwys.** Die memorandum bevat meer inligting as wat nodig is vir die

Visuele Kunste/V1 6 DBE/November 2017
NSS

VRAAG 2: SUID-AFRIKAANSE KUNSTENAARS BEÏNVLOED DEUR AFRIKA- EN/OF INHEEMSE KUNSVORMS

Wat maak van Afrika-kuns wat dit is? Is dit die onderwerp, styl of materiaal?

2.1 Debatteer die vrae hierbo deur na FIGUUR 2a en FIGUUR 2b te verwys:

Jy kan die volgende as 'n riglyn gebruik:

- Invloede
- Onderwerp
- Gebruik van vorm
- Stemming

(8)

2.2 Evalueer die werk van enige TWEE kunstenaars wat Afrosentriese elemente in hul kuns gebruik het of deur Afrika- en/of inheemse kunsvorms beïnvloed is. (12)
[20]

Skryf 'n argument oor die vrae in die onderskrif. Hierdie vraag vereis **agtergrondkennis van Afrika-kuns**. Jy het dit in Graad 10 bestudeer, en die inleiding van Hoofstuk 2 van Graad 12 moes jou die kennis voorsien het om hierdie vraag aan te spreek met verwysing na die gegewe beeldmateriaal.

Let op: As die vraag verwys na **'die werk van kunstenaars'**, moet jy 'n algemene oorsig gee van die betrokke kunstenaars se werke. Jy moet dus in jou bespreking na meer as een werk per kunstenaar verwys.

Wenke: Kyk mooi na die prente - wat is die **onderwerp** van die 2 kunswerke? Wat word in die kunswerk uitgebeeld? Let op die titel as jy onseker is. Watter **styl** is in die kunswerke gebruik? Kyk na die Kwartaal 2 se Hersieningsboekie p19 as jy onseker is oor die terminologie rakende styl. Watter **materiale / media** is gebruik om die kunswerk te maak? Watter van die drie is die belangrikste om **'Afrika-kuns' te definieer**? Gebruik die kolpunt instruksies as riglyn in jou argument.

FIGUUR 2a: Speelman Mahlangu, ***Ubuntu Spirit of African Solidarity (Ubuntu Gees van Afrika-solidariteit)***, olie op doek, datum onbekend.

FIGUUR 2b: Ralph Ziman, ***Hondo 'War' (Hondo-'oorlog')*** (Shona) MUTI-galery,

NSS JUN 2017: Visuele Kunste Vraestel 1 Memo:

https://wcedeportal.co.za/eresource/81756

Lees die onderskrifte wat met die vraag verband hou. Onderskrifte bied waardevolle inligting as agtergrond vir die kunswerke. Moenie hierdie inligting as jou antwoord kopieer nie.

VRAAG 3: SOSIOPOLITIESE KUNS, INSLUITEND WEERSTANDSKUNS VAN DIE 1970'S EN 1980'S

Baie kunstenaars gebruik Goya se The Third of May 1808 as inspirasie in hul eie uitbeeldings van politieke moorde. In FIGUUR 3b gebruik Tammam Azzam die skildery van Goya wat hy projekteer teen gebombardeerde geboue en die aandag vestig op die tragedie van die Siriese oorlog.

3.1 Beide beelde verteenwoordig 'n tragedie in die wêreld. Brei uit oor hierdie stelling deur bespreek die volgende:

- Enige DRIE aspekte wat ons bewus maak dat hierdie kunswerke verteenwoordigend is van 'n tragedie
- Die gebruik van kleur en die moontlike simboliek / stemming in beide visueel bronne
- Fokuspunt
- Die effek van beligting in FIGUUR 3a
- Waarom dink jy het die kunstenaar spesifieke plekke gebruik om sy kunswerke te projekteer?
- Perspektief en komposisie (10)

3.2 Vergelyk hoe enige TWEE kunswerke deur verskillende kunstenaars vorige / huidige sosiopolitieke kwessies uitgebeeld het in hul werk. (10)

[20]

Goya: 'n Spaanse kunstenaar uit die vroeë 19de eeu wie se skildery **The Third of May** 1808 is gebaseer op die gruweldade van oorlog
Sirië: 'n oorloggeteisterde Midde-Oosterse land

Enige **twee kunswerke** wat met sosiopolitieke kwessies verband hou, kan bespreek word - hoef nie Suid-Afrikaans te wees nie. Dit moet deur 2 verskillende kunstenaars wees.

FIGUUR 3 a: Fransisco Goya, **The Third of May 1808**, olie op skilderdoek, 1814.

FIGUUR 3b: Tammam Azzam, **Goya's The Third of May 1808**, Siriese museum reeks, afdruk op doek, 2012.

Vergelyking - punte word afgetrek as jy nie twee werke duidelik vergelyk nie. Ooreenkomste en verskille moet aangespreek word. Gebruik die volgende skakelwoorde om vergelykings aan te dui - net so, net so, net soos, net soos vergelykbaar, net soos, net soos.

Onthou om in **opstelvorm** te beantwoord - die opsommende instruksies is riglyne wat jy vir hierdie bespreking moet volg.

Maak seker dat jy die **konteks verstaan van die kunswerke** wat jy in jy antwoord bespreek. Die kunstenaars en hul werke wat in hierdie hoofstuk gedoen is, **hou verband met die Suid-Afrikaanse geskiedenis en konteks**. Jy moet 'n basiese agtergrond hê soos gegee in die handboek Gr 12 Visuele Kunste. **Kyk op P109-121**.

NSS JUN 2019: Visuele Kunste Vraestel 1 Memo:

https://wcedeportal.co.za/eresource/115316

Hierdie vraag dek 'n verskeidenheid onderwerpe. Spiritualiteit, kunsvlyt en kunstenaars wat uit landelike gebiede in Suid-Afrika kom, is die hooffokus onderwerpe. Maak seker dat jy verstaan hoe jy die kunstenaars wat jy in hierdie hoofstuk gedoen het, bespreek. Beklemtoon die regte kwessie wat met die kunstenaars en hul kunswerke verband hou.

VRAAG 4: KUNS, KUNSVLYT EN GEESTELIKE WERKE HOOFSAAKLIK UIT LANDELIKE SUID-AFRIKA

Die tradisionele Afrika-masker is nog altyd as 'n diep geestelike uitdrukking vir kulturele en godsdienstige seremoniële redes gebruik. Kontemporêre kunstenaars gebruik die masker op baie verskillende maniere.

4.1 Bespreek hoe die tradisionele masker herinterpreteer is deur na FIGUUR 4a tot FIGUUR 4d te verwys.

Jy kan na die volgende verwys:

- Gebruik van herwinde materiaal
- Tegnieke
- Moontlike betekenisse/boodskappe (8)

4.2 Analiseer die werk van TWEE Suid-Afrikaanse kunstenaars wat landelike kuns, kunsvlyt en/of geestelikheid verteenwoordig.

- Invloede
- Kunselemente
- Media en tegnieke
- Moontlike betekenisse/boodskappe (12)

[20]

Hierdie tema is 'n kombinasie van **kunsvlyt, kuns en geestelike kuns** hoofsaaklik uit Suid-Afrika - sorg dat jy die regte kunstenaars en hul kunswerke ken.

Let op: As die vraag verwys na 'die werk van kunstenaars', moet jy 'n **algemene oorsig gee van die betrokke kunstenaars se werke**. Jy moet dus in jou bespreking **na meer as een werk per kunstenaar verwys**. Jy kan op een werk konsentreer en kortliks verwys na ander werke in verband met die hoofwerk wat bespreek is.

FIGUUR 4a: ***Tradisionele Afrika-masker***, hout en verf, datum onbekend.

FIGUUR 4b: Edson Chagas, ***Tipo Passe (Paspoort,)***, datum onbekend.

FIGUUR 4c: Romuald Hazoumé, ***Dogon***, herwinde materiaal, 1996.

FIGUUR 4d: Cyrus Kabiru, ***C-Stunners series***, ***(C Stunners-reeks)***, materiaal wat herwin en vir 'n ander doel ingespan is, 2012.

NSS JUN 2018: Visuele Kunste Vraestel 1 Memo:

https://wcedeportal.co.za/eresource/119796

Moenie die gegewe inligting direk in u antwoord herhaal nie - maak gebruik van sleutelwoorde, maar plaas dit in konteks deur dit te herformuleer in verband met die geïllustreerde kunswerke.

VRAAG 5: MULTIMEDIA EN NUWE MEDIA - ALTERNATIEWE KONTEMPORÊRE EN POPULÊRE KUNSVORME IN SUID-AFRIKA

In beide FIGURE 5a en 5b is diere elemente sigbaar. Frances Goodman is stel belang daarin om vals naels as metafoor te gebruik terwyl Nandipha Mntambo die vroulike liggaam met diervel kombineer.

5.1 Analiseer FIGUUR 5a en 5b deur die volgende te oorweeg:

- Brei uit oor die moontlike metaforiese / simboliese betekenis van die kunstenaar se keuse van medium
- Die dierlike elemente wat sigbaar is en die effek daarvan op die kyker
- Hoe beweging geskep is
- Ooreenkomste en verskille
- Moontlike boodskappe en betekenisse

(10)

5.2 Bespreek enige TWEE Suid-Afrikaanse kunswerke wat die gebruik van multimedia / nuwe media op 'n interessante en nuwe manier toon.

Gebruik die volgende riglyne:

- Inhoud
- Invloede
- Media en tegnieke
- Kunselemente
- Betekenis en boodskappe

(10)
[20]

Enige twee werke kan beskryf word - twee werke van dieselfde kunstenaar of twee werke van verskillende kunstenaars

Onthou dat jou bespreking van die kunswerke dit altyd binne die konteks van die hoofstuk moet plaas - bv. multimedia / nuwe media - jy moet 'n diepgaande begrip hê van die onderwerp van elke hoofstuk en daarna verwys in jou antwoord. Verduidelik waarom die kunswerke in die hoofstuk pas.

FIGUUR 5a: Frances Goodman, in samewerking met Suzaan Heyns**, Melusine**, vals naels en gom wat op 'n menslike figuur gevorm is, 2014. 'n Stil foto van 'n toneel uit die uitvoeringsstuk.

Melusine / Melusina is 'n figuur uit Europese volksverhale, 'n vroulike gees van vars water in 'n heilige rivier. Sy word gewoonlik uitgebeeld as 'n vrou wat 'n slang of vis is van die middel af, soos 'n meermin.

Lees die onderskrifte noukeurig - gebruik dit in jou analise - die betekenis van medium / boodskap van kunswerke kan deur hierdie inligting gelei word

FIGUUR 5b: Nandipha Mntambo, **Material Value**, Koeivelle en hars, 2013.

NSS JUN 2019: Visuele Kunste Vraestel 1 Memo:

https://wcedeportal.co.za/eresource/115301

Onthou om in volsinne en in 'n opstelformaat te antwoord.

NB! Moenie die gegewe inligting direk in jou antwoord herhaal nie - maak gebruik van sleutelwoorde, maar plaas dit in konteks deur dit te herformuleer in verband met die geïllustreerde kunswerke.

VRAAG 6: DEMOKRATIESE IDENTITEIT IN SUID-AFRIKA NÁ 1994

Maurice Mbikayi wys die mensefiguur in 'n dwangbaadjie ('straight jacket') wat aansluit by die skisofreniese persoonlikheid wat hy in 'n virtuele wêreld ervaar omdat hy die behoefte het om 'permanent' aanlyn te bly.

Maurice Mbikayi ondersoek die uitwerking van kontemporêre tegnologie op die mense van Afrika. Hy fokus op maniere waarop tegnologiese vooruitgang van die laaste twintig jaar die wêreld beide positief en negatief beïnvloed het. Hy versamel fragmente van die ontwikkelende tegnologie en sluit dit by sy werk in.

6.1 Bespreek die volgende in jou interpretasie van FIGUUR 6a:

- Titel
- Beskryf hoe Mbikayi rekenaronderdele gebruik het
- Die betekenis van die dwangbaadjie ('straight jacket')
- Sou jy hierdie kunswerk as 'n positiewe of negatiewe kommentaar op tegnologie beskou? (8)

6.2 Bespreek die werk van enige TWEE relevante Suid-Afrikaanse demokratiese kunstenaars na 1994 wat hulle identiteit ondersoek.

Jy kan die volgende riglyne gebruik:

- Onderwerp
- Invloede
- Formele kunselemente
- Komposisie
- Styl
- Moontlike betekenisse/boodskappe (12)

[20]

Slegs **Suid-Afrikaanse kunstenaars na 1994** word in die antwoord aanvaar. Verkeerde kunstenaars sal nie nagesien word nie - 0 punte.

Dwangbaadjie ('straight jacket')	'n Kledingstuk met baie lang moue wat gebruik word om iemand wat homself of andere kan seermaak, te bedwing. Nadat die arms in die dwangbaadjie se moue geplaas is, word die moue oor die bors gekruis en agter die rug vasgemaak sodat die arms so na as moontlik aan die bors gehou word met so min as moontlik beweging.
Virtuele wêreld:	'n Driedimensionele digitale omgewing waar jy met ander gebruikers interaksie kan hê en voorwerpe kan skep.
Skisofreen:	'n Persoon met abnormale sosiale gedrag en onvermoë om te verstaan wat werklik is; waandenkbeelde en hallusinasies is kenmerkend

Let op: As die vraag verwys na 'die werk van kunstenaars', moet jy **'n algemene oorsig gee van die betrokke kunstenaars se werke**. Jy moet dus in jou bespreking **na meer as een werk per kunstenaar verwys**. Jy kan op een werk fokus en kortliks verwys na ander werke in verband met die hoofwerk wat bespreek is.

FIGUUR 6a: Maurice Mbikayi, ***Web Jacket (Webbaadjie)***, rekenaaronderdele, klere en gordels, deel van 'n binnenshuise nege-minute uitvoerende kunswerk, 2015.

Blaai om asseblief

NSS JUN 2017: Visuele Kunste Vraestel 1 Memo:

https://wcedeportal.co.za/eresource/81756

Die vrae vir die **hoofstuk oor geslagskwessies** vereis insig in die wye verskeidenheid interpretasies van die onderwerp. Die handboek behandel 'n deel van die standpunte en fokus op die historiese indeling van mense van beide geslagte in stereotipes. Jy moet hierop kan reageer deur kunswerke te bespreek wat enige kwessies rakende geslag belig.

VRAAG 7: GESLAGSKWESSIES: MANLIKHEID EN VROULIKHEID

Die kontemporêre samelewing het 'n meer verdraagsame benadering tot geslagskwessies, wat kunstenaars toegelaat het om met stereotipes te breek.

7.1 Dink jy die kunstenaars in FIGUUR 7a en FIGUUR 7b het met stereotipes gebreek?

Reageer op die stelling hierbo deur die volgende riglyne te gebruik:

- Visuele voorkoms/liggaamstaal
- Styl en tegniek
- Stemming en atmosfeer
- Interpretasie van geslagskwessies (10)

7.2 Die samelewing het bevooroordeelde idees oor manlikheid en vroulikheid.

Debatteer jou standpunt oor hierdie kwessie in 'n bespreking van die werk van TWEE kunstenaars wat op geslagskwessies in hul werk kommentaar gelewer het.

Gebruik die volgende as 'n riglyn:

- Onderwerp/Temas
- Invloede
- Media en tegnieke
- Styl
- Moontlike betekenisse/boodskappe (10)

[20]

Hierdie vraag vereis dat jy jou mening oor die saak sal bespreek deur die werk van twee kunstenaars te bespreek. Jy kan jou mening as 'n inleidende / finale paragraaf of in die hele opstel insluit. Motiveer altyd stellings deur direk na die kunswerke te verwys. Moenie 'n moraliserende preek lewer wat nie verband hou met die kunstenaars se kunswerke nie.

Hierdie vraag verwag nie spesifiek dat jy Suid-Afrikaanse kunstenaars gaan gebruik nie, maar jy moet in staat wees om die kunstenaars se werke in die algemeen te bespreek – dus is 'n verwysing na meer as een werk per kunstenaar nodig.

FIGUUR 7a: Andrew Salgado, ***Drawing Lesson (Tekenklas)***, olie- en spuitverf op doek, 2014.

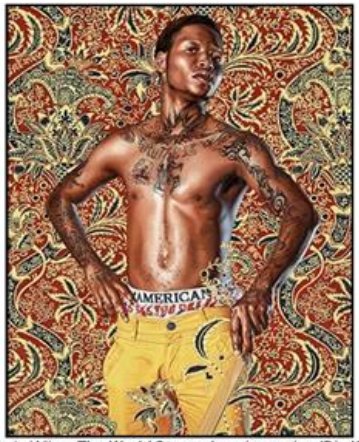

FIGUUR 7b: Kehinde Wiley, ***The World Stage: Jamaica series (Die Wêreldverhoog: Jamaika-reeks)***, olieverf op doek, 2013.

Kopiereg voorbehou Blaai om asseblief

NSS JUN 2018: Visuele Kunste Vraestel 1 Memo:

https://wcedeportal.co.za/eresource/119796

Moenie hierdie vraag beantwoord as jou onderwyser nie die hoofstuk behandel het nie - jy het 'n goeie kennis van argitektoniese terminologie en 'n deeglike insig in kontemporêre aangeleenthede rakende argitektuur nodig.

VRAAG 8: ARGITEKTUUR IN SUID-AFRIKA

Die gebrek aan huisvesting en die voorsiening van skuiling vir armes is dikwels die punte vertrek vir innoverende argitektoniese ontwerpe. Mense met wie hulle begin bou het herwinde materiale word beskou as baanbrekers van nuwe ontwerpe.

Met verwysing na bogenoemde stelling en die strukture in FIGUUR 8a tot 8c, skryf 'n opstel waarin u saamstem / nie saamstem dat verandering in argitektuur sal bydra tot die behuisingskwessies waarmee ons te kampe het in Suid-Afrika.

Oorweeg die volgende:

- Die belangrikheid van herwinde materiaal
- Die voor- en nadele van die gebruik van herwinde materiale
- Volhoubaarheid

Met verwysing na die volgende, bespreek enige TWEE ander argitektoniese voorbeelde wat u bestudeer het wat u werklik innoverend gevind het:

o Stilistiese eienskappe

o Bou- en konstruksiemetodes

o Die argitek se verantwoordelikheid teenoor die omgewing en volhoubaarheid. [20]

Dit is 'n voorbeeld van 'n vraag wat nie gedeeltes hoef te skei nie - die ongesiene werk en die werk wat jy bestudeer het, word in een opstelformaat-antwoord gekombineer.

Onthou dat 'n vraag van 20 punte 'n opstel van ten minste 2 geskrewe bladsye benodig.

FIGUUR 8a: MMA Argitekte, **Sandsak Huise**, Freedom Park, Kaapstad, Suid-Afrika, houtbalke en sandsakke, 2007.

FIGUUR 8b: **Foto van 'n huis gebou van herwinde gevonde materiaal,** Kaapstad, 2014.

FIGUUR 8c: Bou van 'n muur met behulp van houtbalke en sandsakke, **Sandsak Huise**, Freedom Park, Kaapstad, 2007.

NSS JUN 2019: Visuele Kunste Vraestel 1 Memo:

https://wcedeportal.co.za/eresource/115301